

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
Wskazówki bibliograficzne do dziejów Kościoła	12

JERZY KŁOCZOWSKI — ŚREDNIOWIECZE I RZECZPOSPOLITA

Wskazówki bibliograficzne	17
-------------------------------------	----

I. Formowanie podstaw 21

Kościół za Mieszka i Chrobrego. Św. Wojciech	21
Stabilizacja organizacji kościelnej	25
Chryścianizacja ludności	30
Kultura polska XII w. w świetle zabytków	34

II. Przełom wieku XIII 37

Kościół w państwie rozbitym na dzielnice	37
Reforma Kościoła	39
Zakony — gęsta sieć klasztorów	40
Przełom w życiu religijnym	43

III. W dobie wielkiego rozwoju. Wieki XIV—XV 49

Nowa sytuacja kraju i Kościoła	49
Parafie i klasztory	57
Duchowni — elita intelektualna kraju. Kultura szkolna	66
Swoistość polskiego chrześcijaństwa	72

IV. Okres wielkich reform (wiek XVI — pierwsza poło- wa XVII) 79

Reformy jako kryzys wzrostu	79
Kościół protestancki	81
Kościół katolicki i jego zwycięstwo	84
Reforma katolicka	91
Kościół wschodni, unia i metropolita Mohyla	95
Swoistość polskiego katolicyzmu. Pokój religijny i ekumenizm	97

V. Czasy klęsk i początki Oświecenia 101

Kryzysy i przemiany. Ku państwu jednolitemu wy- znaniowo	101
---	-----

Umacnianie struktur kościelnych przy słabnięciu państwowych. Diecezje, dekanaty, parafie . . .	109
Umacnianie struktur kościelnych. Zakony. . . .	118
Zakony w duszpasterstwie i kulturze szkolnej. Początki Oświecenia	125
Kultura religijna ludności — trwałe dorobek epoki	137

**JAN SKARBEK — W DOBIE ROZBIORÓW
I BRAKU PAŃSTWOWOŚCI (1772—1918)**

Wskazówki bibliograficzne	147
-------------------------------------	-----

I. Kościół katolicki w dobie Oświecenia 152

Tendencje autonomiczne w Kościele polskim . . .	152
Kasaty zakonów	155
Zmiany w strukturze terytorialnej Kościołów katolickich. Prymasostwo	159
Zajęcie majątków kościelnych — pomoc dla państwa	163
Oświecenie katolickie w Polsce. Udział duchowieństwa w życiu narodowym	165
Kryzys wśród elit. Masoneria. Religijność mas . . .	172
Stolica Apostolska a rozbiory Rzeczypospolitej . . .	177
Zaborcy a Kościół po upadku Rzeczypospolitej . . .	178
Sekularyzacja majątków duchowieństwa	184
Przełom strukturalny i zabory — prowincje kościelne. Prymasostwo	186
W opozycji do rządów Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego (1807—1830)	200

II. Duchowieństwo a sprawa narodowa 1796—1863/4 204

W kręgu pierwszych porozbiorowych konspiracji niepodległościowych. Legiony Henryka Dąbrowskiego	204
Powstanie listopadowe	205
Po klęsce kraju pod berłem rosyjskim i pruskim	210
W kręgu polistopadowego wychodźstwa. Religijność emigracyjna	213
Encyklika <i>Cum primum</i> . Stolica Apostolska wobec polskich dążeń niepodległościowych w XIX w.	216
Udział duchowieństwa w podziemnym ruchu niepodległościowym na ziemiach polskich w latach 1832—1846	216
Rok 1846. Rabacja galicyjska	221
Wiosna Ludów	222

U początków pracy organicznej. Odrodzenie narodo- we na Górnym Śląsku. Bractwa trzeźwości	224
Manifestacje patriotyczne. Powstanie styczniowe	229
III. Na przełomie stuleci. W obronie katolicyzmu i pol- skości. Autonomia galicyjska	235
Kościół katolicki w zaborze rosyjskim	235
Kościół wobec problemów społecznych i kwestii ro- botniczej	237
Działalność polityczna duchowieństwa	246
Zabór pruski	246
Kulturkampf	247
Praca organiczna	248
Udział duchowieństwa w życiu politycznym	251
W dobie autonomii narodowej. Zabór austriacki	253
Ksiądz Stojałowski. Ruch ludowy	254
W działalności na niwie społeczno-gospodarczej	256
Biskupi ordynariusze na ziemiach polskich 1795— 1914. Polscy kardynałowie. Seminaria diecezjalne	258
IV. Religijność	267
Odrodzenie religijne na ziemiach polskich	267
Religijność. Rola religijna i narodowa Jasnej Góry. Staropolskie dziedzictwo Kościoła	270
W kręgu nowych zakonów	278
V. Kościół i duchowieństwo u progu niepodległości 1914—1918	281
JERZY KŁOCZOWSKI, LIDIA MÜLLEROWA — W DWUDZIESTYM STULECIU (1918—1980)	
Wskazówki bibliograficzne	289
I. W niepodległej Polsce (1918—1939)	292
Grekokatolicy	295
Prawosławni	298
Protestanci	300
Ludność żydowska	303
Kościół katolicki w państwie	307
Nowa organizacja Kościoła katolickiego	308
Parafie	315
Zakony	318
Podstawy gospodarcze	321

Organizacje katolickie. Akcja katolicka	324
Inteligencja katolicka	328
Emigracja	332
Spory o Kościół i duchowieństwo. Prymas Hlond i jego linia	334
II. Wojna i okupacja	340
Podział okupacyjny	341
Zróżnicowana sytuacja Kościoła	347
a) na terenie Śląska, Pomorza i części ziem włączonych do Rzeszy	347
b) na terenie „Kraju Warty”	350
c) na terenach wschodnich	352
d) na terenie Generalnego Gubernatorstwa	354
Bilans strat Kościoła rzymskokatolickiego	357
Inne Kościoły i wyznania	360
Opór przeciwko okupantowi	362
Wzrost prestiżu Kościoła	364
Szkolnictwo i akcje pomocy	366
Chrześcijananie a Żydzi	369
Życie religijne	370
III. W nowej sytuacji od 1945 roku	374
Ludność — wyznania i Kościoły	375
Nowa sytuacja polityczna. Kościół w pierwszych latach	379
Prymas Wyszyński — pierwsze lata, trudności	382
Kościół i prymas w 1956 r.	385
Umacnianie struktur kościelnych	387
Zakony	395
Wielkie akcje duszpasterskie i kościelne	398
Linia i rola Prymasa Tysiąclecia	403
Inteligencja i robotnicy	405
Złożoność obrazu polskiej religijności. Kontrasty	408
ADAM CHRUSZCZEWSKI — Zestawienie chronologiczne	414
Indeks osób — sporządzili: L. Müllerowa i J. Skarbek	451
Indeks geograficzny — sporządzili: L. Müllerowa i J. Skarbek	459
Spis map i wykresów	465
Opis ilustracji	469